

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre.....	24 kor. (12 frt)
Félévre.....	12 „ (6 „)
Negyedévre.....	6 „ (3 „)
Egy hó a.....	2 „ (1 „)
Egyes szám.....	8 fillér (4 kr.)
Vidékre.....	10 „ (5 „)

Megjelenik mindennap

korán reggel.

Unnep és vasárnap után is,

UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG

KIADÓHIVATAL

Eggetem-utca 7., (Lyceum-nyomda.)

HIRDETÉSEK DIJA:

Négyszög centiméterenként 8 fillér.

Iparosok és kereskedők kedvezményben részesülnek

Nyílttér soronként 40 fillér.

A korona makacssága.

Kolozsvár, május 11.

A korona makacssága, a kormány tehetetlensége, politikai gyávasága, devalvált hazafiassága és az ellenzék törhetetlen küzdelme, hon-szeretete képezik azon okokat és tényezőket, melyek a mai válságos helyzetbe: törvényen kívüli állapotba sodorták az országot.

A korona makacssága szinte megdöbbentő, mert ez a makacsság voltaképpen a császár makacssága, ki még mindig nem tett le az összbirodalom megalkotásának térvéről, mely tervek folytatásának követelménye a nyelbeüthetése segítő eszköze a nagyhatalmi politika. Az udvar, a dinasztia, Ausztria még mindig a „rebellis Kossuth-Hund”-ot látja bennünk s egyedüli mentőeszközeként fejleszt, erősíti és deldelgeti a szoldateszköt. Szuronyokra akarja alapítani Ausztria a felettünk való rendelkezési jogot, fegyverekre akarja építeni az udvar befolyását a észre köszörrült kardokkal akarja megszilárdítani, megerősíteni a dinasztia trónját. Ez a magyarázata annak, hogy a korona makacsságát sem enged a katonai követelésekből. Ez az oka annak, hogy a korona nemcsak a katonai javaslatok visszavonását, de még ezen javaslatok tárgyalásának félbeszakítását sem hajlandó megengedni a kormánynak, melytől, ha a javaslatokból nem képes törvényt alkotni, föltétlenül megvonja kegyét és bizalmát.

Szél Kálmán helyzetét elsősorban ez teszi végzetessé, mert éppen a korona makacssága miatt, vagy felülről, a koronánál bukik, hogy t. i. nem tudta keresztül vinni a katonai követelések elfogadását, vagy a parlamentben bukik, mert azt megette, illetve, mert azt minden áron megtenni akarta. Mert elég sajnos, a kormány megkísérelte a katonai követeléseket tartalmazó javaslatokat törvény erejére juttatni. S mi még sajnosabb, akadt emberek, akadt egy párt, mely e tekintetben szolidaritást vállalt a kormánnyal.

A nemzet határozottan a katonai követelések ellen foglal állást. Tudatára ébredt annak, hogy keservesen keresett filléreire ellenséget tartatnak el vele, hogy tulajdon

vérével táplálja azon bestiát, mely nemzeti léte szétmarcangolására lett teremtve és nevelve. Tisztában van a nemzet nyomorúságával, szánalmas sorsával. Tudja, hogy hány és milyen mély sebekből vérzik gazdasági élete. És éppen azért, mert ezekkel tisztában van, mert ezeket tudja, felemelte tiltó szavát s mint egy ember állt talpra az újabb katonai követelések ellen. Hiába való fáradság volna ezt ma már bizonyítani. Hiszen a tiltakozó gyűlések, a törvényhatóságok feliratai és a választókerületek küldöttsegei, kik mint a nemzeti jogok mint megannyi záradokai valóságos bucsujáró helylyé avatták a parlament új épületét, — megdönthetetlenül, kézzelfoghatóan bizonyítják az állításunkat.

És a korona makacssága ezzel az egyhangú nemzeti akarrattal áll szemben; mereven, kérelhetetlenül.

És a kormány a korona makacsságát a nemzeti akarat fölé helyezi s azt diadalra akarja segíteni a nép jogával, a nép kívánságával szemben és ebben az infámis munkában elvakulva, vérszemet kapva a háta megett elhelyezett szavazómasinák számától, a legarrogánsabb merényleteket követi el az alkotmány ellen.

Vagy nem kell-e merényletnek minősíteni a kormány azon eljárását, hogy a nemzeti akarat ellenére császári kommandókkal állott elő, a helyett, hogy a tárgyalásra kész javaslatokkal, köztük első sorban a költségvetési javaslattal állított volna be a parlament csarnokába?

És ennek a merényletnek megvannak a szomorú következményei: a korona kívánsága s a nemzet akarata között óriási ürt ásott; az ország, törvényhozó szervét megbenitotta, az állami élet normális folyását megakasztotta, a parlamentarismust levegőjét megfertőztette, mert munkaképtelenné tette azt a parlamentet, mely eddig is, de ez után is, ha a katonai követelésekkel felhagynak, a legmunkaképesebb parlamentek egyike.

Nem érte-e hát méltán az a vád a kormányt, hogy a miniszterek feledik, hogy ők nem a korona, de egyszersmind az ország tisztviselői is és mint ilyeneknek nem csak a korona, de az ország jólétén is kellene munkálkodni?

Ha a miniszter urak hivatásuk magaslatán állának, ha nem csak a korona, de a nemzet érdekeit is szolgálnák, akkor a nemzeti akaratot, a parlament munkásságát, az állami élet normális, egészséges folyását nem engednék terrorizálni és a korona makacsságának áldozatul esni.

S a kormány nemcsak nem siet a nemzet jól-főfogott érdekében megtörni a makacsságot, hanem e makacsságnak alárendeli a nemzeti érdekeket is.

Ime az első alkalom, hogy a császári kommandóknak törvénybecikkelyezése erős ellenállásra talált s már ez első alkalommal bebizonyult, hogy ami alkotmányunk csak addig érvényes még papíron is, ameddig Bécs rendelkezésére áll. Vagy nem-e ezt bizonyítja az a tény, hogy a korona makacssága ex-lexbe sodorta, kergette az országot és a kormányt? Igenis, a kormányt is a korona makacssága vitte a törvénytelen talajra s arra, hogy igazságtalanul, jogtalanul kormányozzon és felrugja a törvényt.

Szóval: a korona makacsságával szemben nincs alkotmányunk, nincs parlamentünk, nincs felelős kormányunk. A törvénykönyvekből fidi buszt csinálhatunk, a kormány jatekszer s a parlament komédia. Mit alkotmány? Mit felelős kormány? Mit parlament? Smarn az Bécsben, mind a magyar nép jólétével együtt a kommandó des Kaisers-szel szemben.

Pedig hát ez a politika, ez a makacsság rossz végre vezet. A nép utoljára is ereje tudatára ébred, föl-ocsdik aléltóságából s maga fogja kivívni, megteremtteni azon eszközöket, melyekkel körülíncolhatja alkotmányát s maga fogja megvalósítani azon reformokat, melyek biztosítják jólétét, boldogulását. És akkor aztán a commandó marad, mi volt: a pusztázó szó. V. M.

Küldöttsegek a Házban.

A margittai kerület 100 tagú küldöttsege szerdán reggel érkezik Budapestre, hogy át-nyújtsa Apponyinak tiltakozó feliratát a katonai javaslatok ellen. A küldöttseget Kalas István ref. lelkész vezeti s a Házban délelőtti 9 órakor Szatmári Mór a kerület képviselője fogja Apponyinak bemutatni. Ugyancsak szerdán érkezik a csongrádmegyei árva kerület küldöttsege Budapestre, me-

lyet Barabás Béla vezet Apponyi elé s szintén Barabás Béla vezeti csütörtökön a soproniak küldöttseget is.

A margittai választás.

Örley Kálmán, a kit a margittai kerületben Szatmári Mór megbuktatott, tudvalevőleg feljelentést tett a kir. ügyészséghez Szatmári Mór sz. képviselő ellen hamis eskü miatt. A kir. ügyészség megtagadta a vád képviselőnek elvállalását és mint minden további eljárásra alkalmatlant elutasította azt.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése.

Fővárosi tudósítónktól.

Budapest, május 11.

Elnök: Apponyi Albert gróf.

Az irományok előterjesztése után napirend szerint következik a névszerinti szavazás a Rákosi Viktor interpellációjára adott miniszterelnöki válasz felett.

Elnök: Szavazás előtt az ülést 10 percre felfüggesztik.

Tíz perc szünet.

Szünet után

Elnök: Megnyitja azt ülést s elrendeli a szavazást.

A Ház 123 szóval 24 ellenében tudomásul vette a miniszterelnöki választást.

Elnök: Következik a vita folytatása.

Kvótabizottság kiküldése.

Ugron Gábor: Ellenzi a kvótabizottság kiküldetését s azt, hogy ujabban mindig a király állapítja meg a kvótát. Ha fejedelmi abszolutizmust akarnak létesíteni, tessék azt törvénybe lefektetni. De a törvényben egy szakasz sem szól arról és ennek dacára már hét éve felségdöntéssel állapítatik meg a kvóta. Ezt a fejedelmi abszolutizmust nem lehet másnak nevezni, mint nem becsületes megszorult államférfiak furfangja. (Ügy van a szélsőbalon.) Az országgyűlésnek a törvények alapján 10 évre kellene megállapítani a kvótát. De a miniszterelnök okoskodásában úgy látja, hogy ismét egy évre fogja a kvótát megállapítani. Azt is mondja a miniszterelnök, hogy a kvóta megállapítása a kiegyezéssel van összefüggésben.

Szél Kálmán: Belsőleg.

Ugron Gábor: A 67. XII. t.-c. teljes lejárta már magát, fenntarthatónak már nem bizonyult. Ausztria és Magyarország népe között az abszolutizmus ideje alatt rokonszenv fejlődött ki, mint az a szenvedőknél szokás. Azt hitték, hogy ha megvalósítják törekvéseiket, mindakét nép maga fogja intézni ügyeit egyetértéssel. A helyzet azonban másképp alakult. A két nép mindjárt elválodott egymástól. Ausztriát bátor politikusok vezetik előre, nálunk mindig meghunyászkodó államférfiak állnak elő az ország vezetésére.

Szél Kálmán: Nem így van!

Ugron Gábor: De így van. Bebizonyítja. Kiténik az egyes vámtételeknél, a

fogyasztási adóknál. A fogyasztási adók tekintetében évtizedeken át védtelenek voltunk Ausztriával szemben míg végre akadtak bátor férfiak, a kik utját állották a további kihasználásnak. Ott van a valuta-rendszer, az osztrákok úgy a financiális, mint politikai téren mindig elkövetnek, hogy minket leszorítsanak és lehetlenné tegyék a nekünk kedvező valutának behozatalt. Ugyanígy van ez a magyar ipar és kereskedelemre nézve is, mindent elkövetnek, hogy idebent gyöngítsék a külföld előtt gyanussá tegyék azt. (Ügy van! a szélsőbalon.) Használó eset áll a szellemi téren is. Mikor a német nyelv már nem kell a csehnek, nem kell a lengyelnek, akkor arra törekcsenek, hogy átültsék ide mihozzánk. Az egész Bosznia és Hercegovinában vajon a magyar nyelv ipar, kereskedelem érvényesülne? Az egész hivatalos nyelv, kormányzási rendszer német. Hát a hadsereg háboruban úgy, mint békében nem Ausztriának szolgál, nem Ausztria javára működik? (Ügy van! a szélsőbalon) kerdi a miniszterelnöktől, hogy a 14. §. tárgyaló Ausztriával, hol alkotmányos kormány nincs, hol a törvények rendeletekkel lépnek életbe, helyese-e az, hogy Magyarország tárgyalásba bocsájtkozzék a kvóta felett. Már 7 éve, hogy az osztrákok rendszert csinálnak abból, hogy ő felségére biznak mindent és a saját akaratunk semmibe sem érvényesül. — Meg kell már egyszer érteni mit jelent az osztrák országgyűlés vonakodása. Nem jelent mást, mint, hogy nekik a kiegyezés már nem kell, az már lejárt magát. Ők is, mint mi a függetlenségi pártan éppen úgy hirdetik népgyűléseken, mindent, hogy nekik a 67. XII. t.-c. nem kell. A kvótabizottság kiküldetéséhez nem járul hozzá. Véleménye az, hogy a bizottságot kiküldeni nem kell. Ha a felség a kvótadöntésben akarja gyakorolni felségjogát, tegye a döntést úgy, hogy az törvények keretében megmaradjon és azt át ne hágja. Nem fogadja el a benyújtott javaslatot s a kvóta bizottság kiküldését nem ajánlja a képviselőháznak. (Éljenek a balon és szélsőbalon. A színokezt számosan üdvözlök.)

Nessi Pál: Nehéz dolog az ő fogyasztási beszédével felszólalnia Ugron Gábor fényes szónoklata után. (Kialtások a szélsőbalon: Eljen Ugron Gábor.) de kötelessége, hogy a közös ügyek ellen mindig kitűdjön. (Élénk helyeslés.) A közös ügyek oda jutatták az országot, hogy ma már tömegesen kivándorolnak. (Ügy van! a szélsőbalon.)

Pozsgay Miklós: A miniszterek nem vándorolnak ki.

Nessi Pál folytatja beszédét s egy megjegyzésre fölpatlant a miniszterelnök.

Szél Kálmán: Ez frázis.

Nessi Pál: Ha ez frázis, akkor büszkén vallom magam a miniszterelnök tanítványának, mert ebben a Házban senki több frázist nem mond, mint a miniszterelnök.

Szél Kálmán: Melyik beszédemben vannak frázisok?

Nessi Pál: Abban például, a mit az „Igazmondó” hétszázszor példányban szétosztott az országban. Nagy beszéd, de semmi magját nem tudnám belőle kihámozni.

Szél Kálmán: Az az Ön baja.

TÁRCA.

A „Schubert Träumerei.”

(Egy leány emlékeiből.)

Irtá: Fodor Erzsike.

Különös homályu és mégis édes emlékezés az, mikor a leány visszaéli magát bakfiskorába.

Azt teszem én most és kék-fehér csikos iskolásruhában újra ott élek az iskola padok között, gondtalanul, vidáman.

És járok zongorázni.

Egy édes, fekete-hajú nénihez, ki leány volt, ámbár asszonyosan érett és kinek a nevetésében is volt valami búsongó, szomorú.

Jól emlékszem, mikor szeliden korholt, ha nem tudtam a patogó skálagyakorlatokat és ha elhibáztam a merengő, érzelmekkel telt rapszódákat, melyek olyan templomos, nevelésesen szomorú színezetűek voltak az én érzés nélküli kis lelkemnek.

Nem tudtam megérteni, miért hajtja le szép fejét egy-egy szomorú átmenetnél a zongora szélére és miért sóhajt....

Különös, kérdő tekintettel néztem rá olyankor, mikor az ő keze alatt sirt, jajongott az élettelen hangszer....

Miért nem ugyan az a dal akkor, ha én játszom?... Pedig az!

Azok a hangok, az a kóta....

Csak mégis, mintha mégsem az volna... mintha az ő keze alatt mesélne, zokogna, panaszolna a zongora....

Próbáltam otthon én is úgy játszani a zongorán.

Mikor senki sem volt benn, félve vettem elő kottafüzeteimet és próbáltam úgy játszani.

Kinoztam a billentyűket, hogy sirjanak! Lágabbá tettem az ujjaim mozgását... elnyújtottam a hangokat....

Mindhiába!

Olyan kemény szavu, érzéstelen volt az én darabom az övének emléke mellett is, mint a milyen ellentét egy filigrán módon faragott, csaknem élni látszó márványistenő szobra, meg egy durván nagyolt termés ködarab.

Egyszer új darabot adott. — Sehogy sem tetszett. Játszottam magam, játszottam vele, nem tudtam megkedvelni.

Szomorú kis nóta volt, alig pár soros. Akkor alig néztem meg a címét. Schubert „Träumerei”-a volt. Csak azt tudom, hogy egyszer, mikor unottan, hibásan játszottam végig, szomorúan simogatta meg fejemet és megszólalt:

„Ne játszsd többet Emny!”

Első percben megörlültem, de aztán kérdőn néztem fel rá. Fájt a tudat, hogy talán haragszik és átöleltem nyakát:

„Miért néni.... édes néni?”

„Mert nem szeretted!”

„Hazudni próbáltam:

„Én szerettem, csak....”

„Nem szeretted Emny.... Értetek is kicsim. Még nem érted.... tanuld.... Majd meg fogod még szeretni egyszer és akkor majd tudni is fogod! Addig ne játsz!”

Kíváncsivá lettem. A zseme leánykor titokzatosság iránti fogékonysága vett rajtam erőt és kipirulva, hízkelve kérdeztem:

— Mikor lesz az a „majd....”

— Az fiam? Soká.... Jaj! Nagyon soká....

— Mikor néni....?

— Ha egyszer, mikor szép, nagy leány leszel.... és szeretni fogsz valakit.... nagyon.... Magamban mormoltam fölig érte, félig sejtve a kimondott és elgondolt valamit.

— Ha....

— Ha szerelmes leszel....

Akkor megcsókolt és hazaküldött. Ott-honn elővettem úgy néha titokban a

„Träumerei”, de nem játszottam többé, csak néztem, mint valami rejtett csodát, melyről majd egyszer, idők multával lehull a lepel.

Sohasem próbáltam többé, oly szentnek tartottam.

Hozzáfűztem minden várakozást, fejlődő leányszívemnek minden ártatlan reszkető, fehér vágát.

És mikor tizenöt éves koromban a jégem mindennap együtt korcsolyáztam Fábán Lacival, akkor kipirult arcával sandítottam néha a Schubert kőtre és elgondoltam, hogy....

De azért vártam.

És csak mikor dölben a muffomban egy kis levélkét találtam, melyben ez állott kerek diákirással egy tussal rajzolt vérző szív közepében:

„Szereltek”, akkor vettem elő a szentsemet és reszketve, mint nagy cselekedet, vagy bűn előtt eljártam a „Träumerei”.

Most se volt szép.

Kemény volt, szegletes és inkább iskolaszű, mint szomorú.

Pedig a szerelmet én akkori eszemmel is szomorúnak képzeltem.... Nem tetszett a darab.

Féltrebiggyesztettem ajkamat, becsaptam a zongorát és magamban sóhajtottam:

— Most sem szép.... Tehát még nem vagyok szerelmes.... — És korcsolyáztam tovább Lacival, mindaddig, míg a jég elolvadt és az első szép tavaszi napon megálltam őt a korzón Kürthy Irén mellett.

Fehér sejkű volt a kapátján, az Irén kezében is és az a vörös hajú leány mintha nekem mutatva volna a virágját, olyan gögös mosolygással tartotta felém.

Biztosan „Töle” kapta....

Bánom is én!

Othon sirtam egyet és egy hónap múlva a diák Matskás Jenő huzatta a fülembe az ő nótáját, melyre persze ráfogtam, hogy az enyém is, hogy:

„Gombház, hej, ha leszakad,
Egy helyébe ezer más akad!....”

Igen, ő huzatta. Pedig ő huszárhadnagy volt és hajszais volt.

Egész éjszaka vele táncoltam és jól emlékszem, hogy mikor a sötét ligeten keresztül karongfogást vezetett a kocsiig, a belépőm alatt megszorította a karomat, pedig rövid volt a ruhám ujjá....

És valami olyast mondott, hogy csak én vagyok az egyetlen szép leány a világon.

Persze, akkor elhittem, pedig most már tudom, hogy egy bálészakán ezt minden leánynak elmondják, tehát az jár legrosszabbul, kinek bucsuváskor jelentik ki, mert az kapja századszorra.

És mikor haza értünk és én fáradtan az ágyba bujtam, kötelességemnek tartottam vele álmolni.

Természetesen azon reményben, hogy ő is azt cselekszi.

És ő, a szemtelen addig bizonyára valamelyik borzas kaszirnőnek mondta el százegyedikszer, hogy:

— Maga a legszebb lilium.... De ez nem tartozik ide. Elég az hozzá, hogy reggel első dolgom volt a zongora, mert míg felöltöztem is egyre azt hajtottam magamban nagy leánys bűszkeséggel:

— Szerelmes vagyok.... most igazán szerelmes vagyok! Ez nem Fábán Laci....! Elő a Schubert kottával!

Eljátszottam.

A szó szoros értelmében csunyas volt.

Kopogós, érzéstelen és vig.

Nevetségesen vig, mint az én bálé emlékem.

Semmi pici bánat, egy kis elfoglaltság, olyan kis reménytelenség, sírásra vágyó hangulat, mint a zongoranéni játékában.

Éreztem, hogy gyermekesen boldog vagyok, azt hittem, ez a szerelem.... De a „Träumerei” kiábrándított.

— Még sem az igazi, — sóhajtottam és duzzogva hagytam ott a zongorát.

Farsangkor volt a Matskás Jenő esküvője.

Olyan csunya a felesége, hogy a hét szük esztendő jut eszembe a látására.

Megcsalt a nyomorult!

Megházasodott....

Mikor az esküvőjét végignéztam, (valljuk be, dühötől könnyező szemekkel,) az ablakból, levágtam magamat a zongorához és az ő nótáját huztam, hogy:

„Gombház, hej, ha leszakad,”

Egy helyébe ezer más akad!....”

És azt akkor mérgemben nagyon jól játszottam.

De a „Träumerei” békén hagytam hosszú ideig.

Változtak a férfiemlékeim.

Egyik ment, jött a másik. És sokszor próbált megdobbanni a szívem, de teljes hangján nem tudott.

Már nem volt képes felköltöni a gyermekidealizmust, a pillanatnyi játékszerelmet senki. Erni kezdett a lelkem egy fenségsébb érzelemre, az igazi, a szent szerelemre.

És sokszor dobogó szívvel, sejtve, tudatlanul vártam az igazit.

És jött.

Itt nincs név.

Az a név enyém csupán!

Szerettem....

Hogy honnan jött, hol és hogyan szerettem meg, nem tudom, erre nem emlékszem.

Csak az első szónál éreztem, hogy ő az.

Télből bomlott a tavasz akkor, jól tudom.

S a sivár lelki fagyból virult ki az én szívem is virágzásra.

Jött rá ős, ibolyás tavasz, perzselő lelki nyár.

Aztán megszállta a remény gyilkoló ősz lemondásra készítő, csipős dere....

Volt tél is.

De sosem mertem elővenni a „Träumerei”-t. Félttem tőle.

Nessi Pál: Vagyuk többen, a kik ebben a bajban szenvedünk.

Serban Miklós: No mi igenis megtaláltuk benne a magot.

Nessi Pál: Akkor jó lesz, ha föláll itt és nekünk is elmondja.

Lengyel Zoltán: Negyvenen se vagyunk. Nem lehet tanácskozni.

Krasznay Ferenc: Abszurdum. Kérj szünetet.

(E közben mulatságos jelenet szarmazik. Barabás Béla, Krasznay Ferenc felmennek az előki emelvényre Rátay László baloldali jegyzőhöz. Elnök feláll, szétnéz. Gabányi kifelé menve elkiáltja magát, megolvastam 37-en vagyunk. Apponyi kétségbeesve. Negyvenen voltunk, de most, hogy Gabányi kiment, csak 39-en vagyunk. Általános társalgás fejlődik ki az előki emelvényen, miközben Széll Kálmán is felmegy oda. Molnár Jenő felkiált: Ni a miniszterelnök is ott van. Széll Kálmán mosolyogva válaszol: Igenis börtönködtet folyton. Apponyi ezután felkéri a szónokot folytatni beszédét.)

Nessi Pál: A magyar társadalom elszegényedéséről szól, majd 5 perc szünetet kér.

Tíz perc szünet.

Nessi Pál: A függetlenségek zárt ülést kértek.

Rátay László: Megokolja a kérelmet azzal, hogy a parlamentnek a Dunán ünnepély alkalmával való kiváltságára az ex-lex-es állapot nem alkalmas. Nemzeti ünnep alkalmával soha sem jut senkinek eszébe a kiváltság. Indítványozza, hogy a kiváltság mellőzésével annak pénzbeli értékét fordítsák jótékony célra.

Apponyi Albert gróf, házelnök kijelenti, hogy az előkészületeket már megtette. Csúpan a kupolákat világítják ki; a képviselőház többi részében pedig a képviselőcsaládjai számára gondoskodott világításról.

Lengyel Zoltán dr. szertiz politikai és közgazdasági válság idején nem lát semmi okot az ünnepelésre. Csatlakozik Rátay indítványához.

Szentiványi Árpád szerint az országháznak is be kell illeszkednie a várpalotá és a Duna-part fényébe.

Apponyi Albert gróf, házelnök hangsúlyozza a kiadások csekélységét.

Benedek János beleegeznek a kiváltságba. A jó szomszédnak részt kell venni minden szomszédját ért örömben.

Végül elhatározták, hogy az elnök saját hatáskörében intézkedjék a kiváltság iránt.

A nyílt ülésen megállapították a holnapi napirendet és ezzel az ülés véget ért.

Esküdtszéki tárgyalás.

Dr. Kossa Elemér sajtóperei.

Kolozsvár, május 11.

„Tulengést látok abban, hogy a kolozsvári esküdtszékek oly nagy számban akad dolgot a sajtóüggyel. Koránt sem akarom azt mondani, hogy azoknak a sajtópereknek, melyek eddig itt lefolytak, nagyrésztben jogos alapjuk ne lett volna, de az bizonyos, hogy a közönség és a köztisztviselők körében bizonyos érzékenykedés kapott lábra, amennyiben bírósághoz fordulnak még akkor is, midőn a hírlapíró nem is lépte át a jogos kritika határát.“

Az ezekben a szavakban rejlő igazságot a tegnapi esküdtszéki tárgyaláson mondotta el dr. Papp József ügyvéd és szerkesztő és ezzel a legáltalában jellemezte

Reszkettem a hangjától, hogy tuiságosan szép lesz.

Eddig bántott, hogy kemény volt a hangja, most féltem a szépséges, siró szavától... És mégis... Tavasz jött újra... Valamelyik nap kinyitottam a zongorámat. Előkerestem azt a szent, féltelmes kottát és mialatt lelkemben ott kavargott gyászfelhőbe burkolva minden emlék, — elkezdtem játszani a dalt.

És lágy volt a hangja... A nyitott ablakon át beszűrődött a tavaszi éjszaka nyugalmas varázsa.

Az ablak alatt sötétben árnnyalt alvó orgonák lehelték felém csodás illatukat....

Kábult, zuggott a fejem.... Egy percre elhallgattam, aztán tovább!

Oh de szép volt az a dal!

Hogy zokogott a hangja.... Benne volt a lelkem minden bánatának, reménytelenségének minden kicsiny atomja. — De szép volt a „Trümmerei.“ Mint egy félig fájdalmasan élő, félig halottakból felkeltett gyászvirágos emlék....

Átszállt lelkem a hangjába és a hangja a lelkembe....

Nem volt már vig, ujjongó, hanem siró, megtört, panaszos, mint a ki játszott.

Mit eddig vártam szüntelenül, azt magyarázta most a dal.

Kétségbeesett, ellentmondást nem ismerő őszinteséggel kiáltotta felém saját kezem alól minden hangja, hogy szerelmes vagyok!....

És e percben éreztem meg, hogy igaza volt a néniemnek akkor régen, mikor azt mondta:

— Lesz még idő Emmy, mikor szépen fogod játszani.... majd ha....

És azt is megértettem, hogy miért hajtotta fejét olyan busan a zongorára, a mikor 6 játszottá végig....

Mert most én is úgy tettem, sőt még sirtam is hozzá egy keveset....

Pedig még én csak most játszottam először, szépen a Schubert „Trümmerei“-át.

azt a tényt, hogy dr. Kossa Elemér alkaptány két sajtópert indított *Hercegg* Jenő ellen, aki mint a „Kolozsvári Friss Újság“ szerkesztője, jogos kritika tárgyává tette a kolozsvári rendőrség működését.

E héten mindkét az ilyen túlzárkénykedésből származó sajtópert immár eldöntetett. Az egyik sajtópertben — mint jeleztük — a vádtanács mentette fel *Hercegg* Jenőt a rágalmazás vádjá alól, míg tegnap a kolozsvári esküdtszék mondogta ki reá a nem vétkest.

A sajtópert tárgya egy közlemény volt, mely azt tárgyalta, hogy egy *Deutsch* Izidor nevű egyén hullája hat napig temetetlenül feküdt a bonctani intézetben, a rendőrség hanyagsága következtében.

A tárgyalás reggel 8 órakor kezdődött. Elnök: dr. Reinhold Arthur, szavazó bírák: dr. Jékely Aladár és dr. Stephán Elek. A vádhatóságot dr. Endes Miklós kir. alügyész képviselte; védő dr. Papp József ügyvéd és szerkesztő.

Hercegg Jenőnek az általános kérdésekre történt kihallgatása után következett az esküdtszék tagjainak megalakítása, kik a következők voltak:

Hubai Károly, Ürmösi Jenő, dr. Hunwald Lajos, Indre László, dr. Haraszti Jenő, Csiki Antal, Nagy Albert, Csintalan Gyula, Farkas Károly, dr. Tábor Sándor, Szászák Ferenc, Lengyel Károly, Vincze József.

A vádirat felolvasása után, *Hercegg* Jenő előadja a cikk keletkezésének történetét, majd dr. Hegyi Mózes az elmeorvóintézet első tanársegédének kihallgatása és az irományok felolvasása után a bizonyítási eljárást befejezték és a kérdések megállapítása következett.

Az ügyész két kérdést kért feltenni, egyet arra nézve, foglaltatik e a cikkben rágalmazás; a rendőrség ellen s a másodikat, hogy foglaltatik e rágalmazás dr. Kossa Elemér alkaptány ellen.

Ezután dr. Endes Miklós tartotta meg tartalmas vádbeszédét, majd dr. Papp József védő fejtette, — a tudósításunk élére irt vezéreszméből kiindulva — hogy a cikkben nincs rágalmazás.

A viszonzválasz jogával a felek nem éltek.

Dr. Reinhold Arthur átadta a kérdéseket az esküdtnek, kik visszavonulva, körülbelül fél óra múlva dr. Indre László főnökük kihirdette a verdiktet.

Az esküdtszék mindkét kérdésre nemmel felelt, melynek következtében elnök kihirdette az ítéletet, mely szerint *Hercegg* Jenő a rágalmazás vádjá alól felmentetett.

Az ítéletben úgy az ügyész, mint a vádlott megnyugodott.

Magyar ruha ügy.

Még 1901. decemberben kérték a sepsiszentgyörgyi Mikó-kollegium tanulóit a tanári karól a magyar ruha viselésének megengedését. A tanári kar érthetetlen okokból eltiltotta a magyar ruha viselést.

Medgyasszay Mihály bírócs. hallgató az „Újság“-ban egy támadó cikket tett közzé a határozat állításának értelmiszerzője: Mayer János tanár ellen, hazafiatlansággal vádolván azt.

Mayer János sajtópert indított a cikk szerzője ellen, a melynek során Medgyasszay a felelősséget elvállalta.

Tegnap délelőtt tárgyalta volna az esküdtszék az ügyet; azonban Papp József dr. ügyvéd mint Medgyasszay védője, valamint Kórhé Lajos dr. sepsiszentgyörgyi ügyvéd, Mayer képviselője több tanu megidézését és kihallgatását kérték és a bíróság a tárgyalást a bejelentett tanuk kihallgatásának foganatosításáig felfüggesztette. Így ez az ügy csak novemberben kerül újból az esküdték elé.

Tárgyalni kellett volna még Schabert József ellen egy rágalmazási ügyet. — Ez azonban a vádlott halála folytán tárgyalatlanná vált.

„Válság az önkéntes tűzoltóegyletben.“

Kolozsvár, május 11.

Ily cím alatt közölt hírlapunk vonatkozólag a mai napon két nyilatkozatot kaptunk. Az egyiket *Polcz* Rezső főparancsnoktól; a másikat a parancsnokok egy részétől.

Polcz Rezső levele a következő:

Tekintetes Szerkesztő Ur!

„Válság az önkéntes tűzoltó egyletben“ című cikkére nézve alábbi helyesbítő nyilatkozatot teszem.

Tűzoltó-ügyünk rendezése iránti kérésünk 1901. évtől képezte a városnál tárgyalás tárgyát.

Az 1902. évre 3000 korona segély lett megszavazva a közgyűlés által, de azt egyletünk nem kapta meg.

Az 1903. évre a közgyűlés megszavazta egyletünk részére a kért teljes segélyt az a miniszter által is jóvá hagyva lett, de ez ideig ebből se utaltatott ki semmi. Parancsnokságunk az ügy rendezését a hatóságánál szóval és idei április hóban 36—1903. szám alatt írásban szorgalmazta, mivel ez sem vezetett eredményre 40—1903. szám alatt a választmány Elnökségét is felkérte közbenjárásra.

Mivel pedig még eredményt nem láttunk, a vezetésem alatti egylet tisztikára írásban jelentette be lemondási szándékát, ha sürgős intézkedés nem tétetik.

A tisztikar ezen beadványát bizalmasan írásban közölttem a hatóság főnökével, várva a gyors segélyt. A tényállás tehát az, hogy a tisztikar nem mondott le, de ebbeli szándékát, ha intézkedés nem lesz, fogantatni fogja.

A tisztikar a tagokkal annyira egybe

van forrva, hogy annak tényleges lemondása az egyletet feloszlását fogja eredményezni, mert a tagok a sok eredménytelen biztatás folytán elvannak keseredve és szolgálatot alig, vagy nem is teljesítenek.

A mi a közlemény személyére vonatkozó részét illeti az ítéves informáláson alapul, mert az intézkedések a vezetésem alatti parancsnokság határozata alapján történtek, magam személyesen Böhm Mihály alparancsnok társammal Budapesten az ügy lebonyolítását a miniszterelnök szorgalmaztam s részemről egy a szakosztályok, mint a közgyűlésen, valamint a hatósággal személy és írásbeli érintkezés folytán mindent megtettem az eredmény elérése végett, így engem azon mulasztás vádjá, hogy a segély kiutalása ügyében semmi lépést nem tettem jogosan nem érhet.

Kolozsvárt, 1903. május hó 10-én, tisztelettel *Polcz* Rezső, a kolozsvári önkéntes tűzoltó egylet parancsnoka.

A parancsnokok egy része által aláírt nyilatkozat a következő:

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Válság az „Önkéntes Tűzoltó Egyletben“ című cikkre vonatkozólag tisztelettel kijelentjük, hogy mi lemondásunkat állásunkról nem adtuk be, csak jeleztük, hogyha a segély gyorsan nem folyósítatik, a felelősséget el nem vállalhatván a lemondást befogadjuk adni.

A mi cikknek azon ágát illeti, hogy vezető parancsnokunk, *Polcz* Rezső ur részéről semmi lépés a segély kiutalása iránt nem történt, kijelentjük, hogy ez téves információ alapszik, mert parancsnokunk úgy Budapesten, mint Kolozsvárt mindent megtett a segély kiutalása végett, így őt mulasztás nem terheli, iránta teljes bizalommal viseltetünk és intézkedéseivel teljesen egyet értünk.

Kolozsvárt, 1903. május hó 10. *Bartha* Gergely, h. parancsnok. *Körösy* József, alparancsnok. *Tordai* Pál, sz. parancsnok. *Ehrenberger* Ferencz, *Turós* Márton, sz. parancsnok. *Kardos* Károly, sz. parancsnok. *Czakó* Lajos, sz. parancsnok. *Bartkovszky* Alajos, sz. parancsnok.

E két nyilatkozatból kitűnik előbbi közleményünk lényege. Az t. i. hogy ha az egylet részére a város, a megszavazott segélyt hamarosan ki nem utalja, nem lesz tűzoltója Kolozsvárnak. Előbbi és jelenlegi írásunknak ez a lényege, amit mi fontosnak, rendezendőnek tartunk tűzbiztonságunk; azaz vagyon és személybiztonságunk érdekében.

Ha lehetséges; talán a mi figyelemzett szavunk eszébe juttatja az arra illetékeseknek, hogy a tűzbiztonság kérdése nem mellőzhető, s t. ha a törvényes alap és fedezet meg van: minden más előtt a tűzoltó egyletnek megszavazott segélyt köteleességük folyósítani.

Hogy ezt nem teszik: csodáljuk a vakmerőségüket, a bátorságukat azért, hogy vállalkozzanak arra, hogy a felelősséget a súlyát, melyet lemondásával az önkéntes tűzoltó-egylet tisztikára természetesen és jogosan elhárít magától.

Szegény hivatalnokok.

— Budapesti munkatársunktól. —

Kolozsvár, május 12.

A kormányparti sajtó most sirni kezd: szegény hivatalnok: Ugy potyogtatják a könnyeiket, hogy nyomoruság nézi. Boldog isten, milyen jószívű emberek lettek egyszerre azok a kormányparti bácsik! Mennyire megosik a szívük a szegény hivatalnokokon, a kik most a fránya obstrukció miatt nem juthatnak el a várva-várt fizetésükhöz. A kormány maga adta ki az utasítást parola gyanánt, hogy sirni kell a hivatalnokok sorsán. Hadd repedjen meg a szíve az emberiségnek, a miért oly kemény-szívű az ellenzék és nem enged, hogy az ország legelőtbe vágó érdekeit nem akarja a kormánynak feláldozni.

Bezzeg, nem volt szava a kormányparti sajtónak. Széll Kálmán orgánumainak akkori, amikor a kormány teljes esztendőre huzta-halasztotta a tisztviselők fizetésrendezését. Amikor fenyegette a pénzügyminiszter a tisztviselői kart, hogy így meg úgy ráncsolták azt, ha békétlenkednek a hivatalnokok és nem lesznek elégedettek a sorukkal. Színméz volt akkor a kormányparti sajtónak az, amit a kormány tett, vagy mondott. A tisztviselők sorsa akkor Hekuba volt Széll Kálmán sajtójának.

Nem volt szava a kormányparti orgánomoknak ahoz, a mikor az ellenzék felajánlotta a kormánynak, hogy minden vita nélkül nemcsak tárgyalni engedni a tisztviselőkre vonatkozó törvényjavaslatokat, hanem meg is szavazza azt. Még most is azon az állásponton van az ellenzék, hogy ezt a javaslatot egy nap alatt letárgyalatja, ha a kormány akarja. De a kormány nem akarja. A kormánypart kívánja, hogy az obstrukció leszerelését kapja meg viszonzásul és köszönetül érte, hogy kegyes lesz elővenni végre negyedfél esztendő után a javaslatot. Azt azab a kormány ezért; vagy árt, amelyet az ország vérével, verejtékével kell megfizetni.

Igy hát megindulnak a krokodilkönnye, a műsírás és jajgatás, hogy mi lesz a szerencsétlen tisztviselőkkel, ha az ellenzék nem enged?

A cél persze az, hogy fellátsítsák a hivatalnokokat az ellenzék ellen. Hadd keseredjenek el azok az ellenzék miatt, a

miért olyan köszívű. Ez legjobban mutatja, hogy milyen kevés őszinteség van a kormányban, mennyire játék neki minden, ami közérdek; mennyire áll Bécs zsoldjában és hogyan kapaszkodik görcsösen a bársonyszék karfájába, hogy ki ne potyogjon belőle.

Csak hogy alighanem túlló a célon a hűségese kormányparti sajtó, a mely ime, a könnypotyogtatásra és jajveszékésre is készen van, ha a kormány követeli. Valóban komikus nézni, hogyan inzultálják ezek a jószívű bácsik a könnymirigyeket, hogy sirni tudjanak. Hanem azért bőgnek rendre, hogy csakugy harsog tőle a világ.

A tisztviselők azonban tudják, hogy ezek csak mál könnyek. Tudják, hogy a kormány perfidiája okozta azt, hogy ilyen sokáig nem jutottak el jogaikhoz. S ha Széll sajtója mégis az ellenzék ellen akarja lázítani a hivatalnokokat, bámulva veszik majd észre, hogy a hivatalnokok a kormány ellen láznak föl. És akkor megtálatja a kormány azt, amit keresett.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, május 12.

Polgártársak!

A képviselőválasztók jövő évre érvényes lajstroma összeállítottatott és minden polgárnak érdekében áll, hogy abból ki ne maradjon.

A függetlenségi és 48-as párt elnöksége szíves készséggel és kötelességéhez híven rendelkezésére áll a pártíveknek abban, hogy az esetleg kimaradt vagy fel nem vett választók a névjegyzékbe iktassanak.

Arra kérjük tehát a pártíveket, hogy tekintsék meg a tanács-háznál (földszint 18. sz. alatt) ki-tett névjegyzéket és a mennyiben a választói névjegyzékből kihagyattak volna, adókönyveikkel jelentkezzenek az „ÚJSÁG“ szerkesztőségében, és a felszólamlást a pártelnökség teljesíti. E jelentkezéseknek legkésőbb e hó 15-ig kell megtörténni, mert azon túl már a felszólamlásnak helye nincs.

Tájékozással itt közöljük, hogy kik birnak választói jogosultsággal:

Kiknek oly házuk van, mely három lakrészt foglal magában. — Kiknek annyi földjük van, mely 32 korona (16 forint) tiszta jövedelem után van földadóval megörvö. — Kik, mint kereskedők, gyárosok, iparosok legalább 21 korona (10 ft. 50 kr.) jövedelmi adót fizetnek. — Kik, mint magán alkalmazottak 1400 korona (700 ft.), mint köztisztviselők 1000 kor. (500 ft.) évi állandó fizetés után vannak megadózottatva. — Végül megjegyezzük, hogy a miért valaki adóval hátralekban van, azért az új törvény szerint választói jogosultsággal bír s az összeíró küldöttségnek kötelessége az illetőt a választók névjegyzékébe felvenni.

— A kolozsvári iparosok hitel-szövetkezete felszámoló bizottsága) folyó hó 9-én tartott ülésén elhatározta, hogy a hivatalos órákat délutánra teszi át. Minek folytán értesíti az intézettel összeköttetésben álló t. ügyfeleket, hogy f. hó 14-től kezdődőleg minden munkanapon d. u. 3-tól 5-ig eszközölhető minden fizetés teljesítése. Miután a betétek első részletének kifizetése jórészt befejeztetett, tudomására hozza a betét tulajdonosoknak, hogy a második részlet akkor válik esedékessé, a mikor a befizetésekbe befolyó összeg elegendő alapot fog képezni annak folyósítására, a mi előreláthatólag rövid idő alatt be fog következni.

— (Ügyvédek összejövetele.) A kolozsvári ügyvédek elhatározták, hogy a kollégialis érzés ápolása és a társadalmi érintkezés emelése céljából, minden szerdán, d. n. 5 órakor a *Hercegovinában* tekezés céljából összejönnek. Az első összejövetel e hó 13-án, szerdán lesz és arra a kolozsvári ügyvédi kar tagjai ez uton hivattak meg.

— (Az Emke közgyűlése.) Az Emke ez évi június 2-ikán, pünkösd harmadnapján, Nagyenyeden tartja tizenkilencedik évi rendes közgyűlést. Alsó Fehérvármegye főispánja *Zeyk* Dániel alispánja, *Szász* József Nagy-Enyed polgármestere, dr. *Varró* László s az Emke ottani választmányának titkára, *Gáspár* János aláírásával lelkes hangú meghívó küldetett szét, mely az Emke minden igaz hívét és barátját magyar vendégszeretettel hívja meg e napra Nagy-Enyedre, az erdélyi részek eme sokat szenvedett, történelmi multú városába. A nagyenyedi ut nagyszabású ünnepélyekkel lesz egybekötve, melyek kivonatos programját itt adjuk: 1. 1903. június 1-én. Este 9 órakor találkozás ismerkedésre a „Két Hattyu“ szálló éttermében. 11. 1903.

június 2-án. Reggel 8 óra 15 perckor a Kolozsvár felől érkező gyorsvonatnál az Emke központi választmányának ünnepélyes fogadtatása az Alsófehérvármegyei Emke-választmány részéről. Bevonulás a városba, hol a díszkapunál a vendégeket Nagyenyed város polgármestere üdvözl. Elszállásolás. Találkozás reggelire a „Két Hattyu“ szálló éttermében. Delelőtt 10 órakor gyűlékezés a városháza üléstermében, innen testületi felvonulás az Emke lobogója alatt a Bethlen-kollegium elé, az 1848—49-ben vértanuhaltalt halt magyarok sírjához s a sírnak kegyeletos megkoszorúzása. Innen delelőtt háromnegyed 11 órakor felvonulás ugyan-csak az Emke lobogója alatt a vármegyeház dísztermébe, hol a közgyűlés tartatik meg az Emke elnöksége által kibocsátott meghívó meghívó és tárgysorozat alapján. Az Emke közgyűléssel kapcsolatosan *Szász-város*on emlékünnepele lesz gróf Kun Kocsárd emlékeztetése, mely ünnepélynek főbb pontjai a következők: Június hó 2-ikán: Este 9 óra 52 perckor: Vendégek érkezése a szászvárosi vasuti állomáshoz. Fogadás. Elszállásolás. Június hó 3-ikán: Delelőtt 9 órakor az ev. ref. Kun-kollegiumi ifjuság zászlószentelése az ev. ref. templomban. Delelőtt fél 11 órakor: Gr. Kun Kocsárd emléktábla leleplezése a Főtéren. Delelőtt fél 1 órakor: közöbéd a Transilvania szálló nagytérmeben. Este 8 órakor: Történelmi hangverseny az ev. ref. Kun-kollegiumi ifj. ének- és zenekar által táncsal egybekötve a Transilvania szálló nagytérmeben. Az érdeklődők figyelmét az Emke ezen nagyszabású közgyűlési ünnepségére fölhíva, megjegyezzük, hogy a nagyenyedi elszállásolás, közöbéd stb. dóláiban dr. *Varró* László, ottani polgármester, míg a szászvárosi ut hasonló ügyeiben *Deák* Gerő szászvárosi kollégiumi tanár nyújt készséggel fölvilágosítást.

— (Orvos-szövetség ülése.) Az Országos Orvos-szövetség Kolozsvár és kolozsmegyei fiókja választmánya f. évi május hó 14-én délután fél 6 órakor a Mentő-egylet helziségeben ülést tart, melynek tárgya: Dr. *Török* indítványa a bizottság jelentésével.

— (Az Erdélyi Kárpát Egyesület közgyűlése.) Igen sikerült tavaszi kirándulást rendezett vasárnap az E. K. E. kolozsvármegyei szakosztálya. — A kányafői messzelátó volt a kirándulás célja, hol az osztály egyszermind tanácskozást tartott, többek között kimondták, hogy e hely több pontján padok és asztalok és külön lahdzótér állítatnak föl a kiránduló egyleti tagok használatára. Ezek oltalmára bízzák a földmíveléstudni miniszter ajándékozásából került s ismét ellátott 80000 fenyőcsemét. A kiránduló társaság esti 9 órakor tért vissza a városba s elhatározta, hogy e hó 17-ikén a tordahasadékhöz rendez egy napos gyalog és kerékpáros kirándulást.

— (A kolozsvári Mária Valéria árvaház egylet) tegnap délután 3 órakor a városháza tanácstermében tartotta meg rendes évi közgyűlést *Szász* Domokosné elnöklete alatt, kinek megnyitó szavai után *Gyulai* Lászlóné titkár olvasta föl a múlt évről szóló jelentést, mely részletesen számolt be az egylet részére történt adományokról, majd fájó szavakkal emlékezett meg báro *Bánffy* Dánielné és *Szigethy* Miklósné elhunytáról, kinek emléket jegyzőkönyvben öröklít meg. A pénztárnoki jelentés s a folyó évi költségvetés letárgyalása után a tisztújítás következett. Elnök br. *Zeyk* Józsefné, alelnökök Komáromy Andoriné és *Szász* Domokosné, titkár *Gyulai* Lászlóné pénztáros. Szabó Gizella, ellenőr *Parád* Kálmánné, választmányi tagok *Barcsay* Domokosné, *Donogány* Gergelyné, *Ferencz* Józsefné, *Fekete* Gáborné, *Geréb* Mártonné, *Gyulai* Árpádné, *Haller* Károlyné, *Kozma* Ferencné, *Kiss* Mórné, *Kiss* Sándorné, *Óváry* Kelemené, *Péterffy* Zsigmondné, *Tamási* Bogdáné, br. *Wesselényi* Istvánné, *Szabó* Eszter, öz. *Perczel* Mórné (új). — A közgyűlés az elnök életetése mellett ér véget.

— (Májusi ünnepély.) A házbré segélyező filér-egylet vasárnap délután szépen sikerült májusi ünnepélyt rendezett. A verőfényes tavaszi nap ezreket csalt ki a Lőrödbébe, az ünnepély színhelyére. A közönség zsufolásig megtöltötte a Lőrödbé és környékét. A rendezőség bőven gondoskodott a publikum szórakoztatásáról. Volt zsákfabutas, bicsozkodás, szerencse kosara, zás, tombola, lepény éres stb. Az ünnep legszebb része volt az arató menet, a melyet *Papp* Lóví Leontin rendezett. Mintegy kétszáz fű- és leánygyerek vett benne részt kedves festői csoportozatot képezve népies viseletükben. Estére fényes tűzijátékot rendeztek, a melyet népes táncrigalom követte. A májusi ünnepély sikere *Kozma* Ferencné urnót a filér-egylet és a rendezőség elnökjéit és buzgó társait dicséri.

— (Karváz Árpád temetése) Tegnap délután 5 órakor ment végre *Karváz* Árpád, városi közbizághídi pénztáros temetése. Az elhunynak ismerősei, jóbarátai nagy számban jelentek meg a temetésen, melyen különösen a városi tisztviselők jelentek meg nagy számban.

— (Emlékezés Ruttkayné Kossuthi Lujzára.) Enlítettük, hogy a Teleky Blanka kórnek sikerült *Gunszt* Bertalan Kossuth Lajos volt titkárát egy *Ruttkayné Kossuth* Lujzáról tartott felolvasásra megnyerni. A felolvasás vasárnap delelőtt történt meg a kör helyiségeiben. *Gunszt* Bertalan számos adatot sorolt fel az elhunyt asszony életéből, különösen annak jellemé

igyekezett kidomborítani odavetített képekkel. Különös súlyt helyezett azon üldöztetések és szenvedésekre, a melyeken Ruttkayné keresztült ment. A felolvasót az egybegyűlt közönség lelkesen megénevelte.

— (Egy művésznő, egy grófné, egy ur, egy kocsi.) A művésznő, Tórvölgyi Margitot vasárnap délután gróf Bethlenné urnő kísérté kocsiján az ev. ref. theologiában tartott Bethlen-ünnepre. Az ur szembe jövő kocsiában ült, a kocsi a bakon. S a két kocsi egymásnak rontott s a benn ülők, ki jobbra, ki balra fordult ki az illető kocsikból s lón persze éktelen sikoltozás, lármá és csődület. A grófnőnek és művésznőnek semmi baja se lett, de az ur, meg az ur kocsija alaposan megsemmisült s mint-hogy a közeli rendőr egyéb, világi szépségeken merengett, a grófnő és Tórvölgyi siettek a sebesültek első vérért letörölni. Mig ezek fájó tagokkal dőögtek haza, addig a történet két másik szereplője minden baj nélkül robogtak föl a Bethlen-ünnepélyre s odaérve, már az ijedtségnek is rég vége lett.

— (Epizód a parlamentből.) A képviselőházban ma egy kedves incidens játszódott le. — A szélsőbaloldali ajtón egy botra támaszkodó öreg ur topogott be, reszkető balközével megfogózkodva az ajtófélfában. Mindenki ösmeri, bár a tulsó oldalon ül, itt is szeretik az öreget, mert ő a kedves rózsza osztogató Luppá Péter. Rigó Ferenc az öles természetű Kuruc segédkezett Luppának, hogy a lépcsőn lejjebb mehessen.

— Mi hozott ide Péter mihozánk? Kíváncsiskodott Rigó.

— A szónokot akarom hallani az én kedves Nessi Pál barátomat! felelte Luppá és lassan, típegve odabotorkált Nessi mellé, a ki éppen a kvóta ellen beszélt.

— (Sándor király és a biztosító társaságok.) Sándor szerb király, mint sok más halandó bebiztosította néhány helyen az életét. S mint sok más halandó, ő is elfeledte, nem tudta, nem akarta a biztosítási díjakat fizetni, lévén nagy és kis ur egyben egy, a fizetgetés iránti mélységes ellenszenvben. Így történt, hogy mint valamelyik külföldi szaklapban olvassuk, a párisi *Urbaine* társaság, melynél Sándor két millió frankra szóló biztosítási ajánlatot tett, mely azonban csak ötszázezer frankról állította ki a törvényt, most kénytelen volt törölni a biztosítást, mert a főléség — nem fizette a díjakat. Hasonló módon járt a Németalföldi biztosító intézet is, — ennél is csak megkötötte Sándor az üzletet, de a díjat itt se fizette s így a kötvényt itt is elvesztette jogérvényét. Eddig a tény, melyhez csak a szerény kérdést fűztük hozzá, miért nem fizeti ki Drága királyné a kire a kötvény ráirátott, a díjakat egy szép jövőnek rózsás reménye fejében?...

— (Letartóztatott lapszerkesztő.) Eszékről jelentik Lorkovics Ivánt, a Narodna Obrana szerkesztőjét, éjjélkor az ügyesség megbiztatásából Gajer rendőrkapitány letartóztatta és azonnal átszolgáltatva a bíróságnak. Hir szerint az elfogatás a lap szombati számában közölt cikk miatt történt, a melyben a szerkesztő a szabadságért való harcot hirdeti és amelynek utolsó passzusa a következő: A miként minden igazi szlávnak rokonszenvenvel kell kisérnie az orosz autokrácia ellen, ugy nekünk is mint embereknek rokonszenvenünk kell azokkal a bolgár fölkelőkkel, akik a szabadság fenkőlt eszméjét képviselik. Ha nem tesszük ezt, akkor nincs többé jogunk, hogy itthon mint hazánk szabadságának és haladásának bajnokai szerepeljünk.

— (Halálra íjlesztették.) Sz en es Mariska dunaparti 18 éves szobaleány kegyetlen és ostoba tréfának lett áldozata az elmúlt éjjel. A csinos leány rendkívül félték természetű és a mellett hisz a babonában. Tudták ezt jól abban a házban, a hol egy kereskedőnél szolgált és különösen eselődutárai használták fel ezt mindenféle bolond tréfák részére. A szegény leánynak ágyába csirkelábakat, kecskekörmököt csempésztek, a mitől egyszer oly beteg lett, hogy két napig ágyba fektett. Az este utjabb "tréfát" eszeltek ki. Egy cselédet fehér lepedőbe burkoltak és oda állították a leány kamrájába. A mikor Sz en es Mariska hazajött, ugy fél 11 óra tájban és szobájába lépett, ott látta a fehér alakot a szoba sarkában. A szegény leány ugy megijedt, hogy szó nélkül és eszméletlenül összerogyott. Két óra hosszat tartott a mig az orvos magához tudta téríteni. De magához tért is oly beteg most, hogy aligha fog felépülni. A rossz tréfa szerzői ellen megindították a büntető vizsgálatot.

— (Méhészeti előadások.) Nagy János méhtenyésztési szaktanár, május 12-én d. u. és 13-án d. e. Csiksomlyón, a tanítóképző intézetnél, 13-án d. u. Csikcsütöszén, 14-én Gidófalván, 15-én Kézdivásárhelyt az árvahegyén, 16-án Barátoson, 17-én Hidvégen, 18-án Benében, 19-én Erkeiden, 21-én Mezőkapuson, Sándor János főispán ur 6 méltósága uradalmi méhesén, 22-én Nagysármáson, 23-án d. e. Szászszentgyörgyön, d. u. Lekenczén, 26-án Szamosújvárt, a tanítóképző intézetnél és a méhészkör mintaméhesén, 27-én Kolozsborsán, Bánffy Ernő báró ur 6 méltósága uradalmi méhesén gyakorlati előadásokat tart.

— (Gazdász-majális.) Most küldi azéjjel a kolozsmonostori m. kir. gazdasági

tsnintézet hallgatói által, segélyegyletük és zászlóalapjuk javára e hó 23-án rendezendő zártkörű majális rendezőse a meghívókat, melynek a jelekből ítélve, kitűnő sikere lesz. A sétatéri kioszkban megtartandó majális védnökei: Báró Bánffy Albert, gróf Báldy Akos, dr. Haller Károly, Lészai Ferenc és gróf Teleki László, tisztelőke pedig dr. Szentkirályi Akos, a tanintézet igazgatója.

— (A dési főgimnázium ügye.) Május 4-én értekezletet tartottak Désen az alginmáziumnak, főgimnáziummá fejlesztése kérdésében. Az értekezleten a kormányt Kuncz Elek, tankertületi főigazgató, a vármegyét Torma Miklós dr. alispán képviselte. A város részéről Szilágyi Albert polgármester, Vajda Lipót dr. és több városi képviselő vett részt. A tárgyaláson meg- egyezésképpen egy szerződés jött létre, mely Kuncz Elek a miniszterhez jóváhagyás végett felterjesztette.

— (Megölte egy halszálla.) Szerecséltenség történt vasárnap délután Erdén. Egy fővárosi családót érte a csapás kirándulás közben. Stockmeyer Albert hivatalnok tegnap délbén családjával Erdre rándult ki. Vele volt felesége és két fia. — Ugy 4 óra tájban leültek a sok járástól és éhségtől fáradtan a fűbe és hozzálátottak a magukkal hozott elemőzsia elfogyasztásához. Az ételek között volt hal is. Az egyik fia a 6 éves Pista evett a nagy halból. Egyszerre feldokolni kezdett. Egy jókora szálla akadt meg ugyanis a torkában és akármennyire iparkodtak a kétségbeesett szülők eltávolítani azt, nem lehetett. A fucska szüleinek karjai között fult meg, mert mire orvos jobb a faluból, már nem élt.

— (Hegyeshalmy tanácsos ügye.) A Szerényi—Gondos-féle sajtóper tárgyalásáról hozott tudósításunkban megemlékeztünk róla, hogy Gondos Sándor védője Hegyeshalmy Lajos miniszteri tanácsosra gyanúsított, sértő kifejezést használt. Hegyeshalmy a meggyőzés miatt fogyni vizsgálótól kért maga ellen. Láng Lajos kereskedelmi miniszter azonban nem látott a fogyni eljárásra okot és nem rendelte azt el.

— (Ev. ref. egyházkerületi értekezlet Tordán.) Emeltettük, hogy az erdélyi ev. ref. egyházkerület idei közgyűlését Tordán fogják július 1-én és 2-án tartani. A közgyűlésen Kun Géza gróf, világi elnök és Bartók György, püspökön kívül az erdélyi ev. ref. egyház több előkelősége vesz részt. Az ő és új tordai egyházmegyék a mult héten népes előértekezletet tartottak, a melyen Fogarassy József és Dull-János városi tanácsosokat elnököknek, Ferenczy Ferenc rendőrkapitányt és Péter Antal polg. iskolai tanárt jegyzőkné választották meg. Megbeszélték a közgyűlés alkalmából a teendőket s azokat egyes albizottságokra bízták.

— (Hatszáz szegedi kiránduló Kolozsvárt.) Érdekes kiránduló csoport érkezik közelébb Kolozsvárra. A szegedi nép kör elnöksége bejelentette ugyanis az Erdélyi Kárpát-Egyesületnek, hogy a körnek mintegy 600 tagja Kolozsvárra rándul Mátyás király szobrának és az Eke muzeumának megtekintése végett. Az Eke magára is vállalta a kirándulók szervezését egyben megkereste a kereskedelmi minisztériumot, hogy a kirándulók részére külön vonatot engedélyezzen. A szegedieket a helyi tanintézetekben szállásolják el. A kirándulók Nagyváradot és Aradot is meglátogatják s két utóbbit kirándulást szintén az Eke intézi. Hisszük, hogy Kolozsvár polgársága ismert vendégszeretével fogadja majd az érdeklődő szegedieket s ezek a legjobb benyomások emlékeit vizsik el majd magukkal városunkból.

— (A Rákóczi ünnep.) Háromszék-vármegye hazafias egyetemi ifjusága e hó 16-án szombaton, délután 5 órakor az ev. ref. theologián gyűlést tart, melynek egyedei tárgya Rákóczi, a kurucok dicső fejedelme emlékének megünneplése fölött tanácskozás lesz. Az előkészítő bizottság ez uton is meghívja az érdekelteket egyetemi ifjuságot, hogy ez előkészítő gyűlésen minél nagyobb számban jelenjenek meg.

— (Katonai lóvásár a Hunyadi-téren.) A bilaki es. és kir. 6. számú lovató bizottság folyó hó 20-án délelőtt fél tíz órakor a Hunyadi-téri nagylaktanya előtt pótló lóvásárt fog tartani. A bizottság három éves, háttas lónak alkalmas csikókat fog vásárolni. A városi Tanács ezen az uton hívja fel azokat a lótaró gazdákat, a kik megfelelő és eladó csikók birtokában vannak, hogy azokat a fennebb jelzett helyen és időben működés bizottság nak megvásárlás céljából mutassák be.

— (Felvétel a honvéd-hadapród iskolába.) A pécsi és nagyváradai honvéd hadapród iskolák I. évfolyamába az 1903—1904 tanév kezdetén 100—100 ifjut fognak felvenni. Ezek a helyek mind ingyenesek; a hadapródok csak tandíjat kötelesek fizetni. Tandíjban a katonai személyek gyermekei 24, az állami és törvényhatósági tisztviselők gyermekei 160, más állampolgárok gyermekei 300 kor. tartoznak évenként fizetni. A folyamodóknak igazolniuk kell, hogy valamelyik középiskola négy alsó osztályát legalább elégséges eredménnyel bevégezték. A 14 életévüket elélték s a 16-ot még tul nem haladták. — Pályázati határidő a folyó évi augusztus hó 1-je. — Bővebb felvilágosítással a város katonai ügyosztálya az érdeklődőknek szivesen szolgál.

— Jó tanács. Mindazoknak, kik pázsitot akarnak létesíteni, ajánljuk, hogy szerzzék be Mauthner Ödön csász. és kir. udvari magkereskedéséből Budapestén a »Sétatéri«, vagy a »Margitszigeti« fűmagkeveréket. — Ezeket már 29 éve szállítja

Mauthner Budapest és a Margitsziget oly bámulatra méltó és gyönyörű sétateret részére. 46—48.

SZÍNHÁZ.

Színházi műsor :

Kedd: A szevillai borbély. (szünet XXIII.) Szoyer I. és B. Szabó J. m. v. Szerda: Hoffmann meséi. (szünet XXIV.) Csütörtök: Annuska. (bérlet 198.) Péntek: Faust. (b. 199.) B. Szabó J. m. v. Szombat: Bob herceg. (b. 200 sz.) Vasárnap d. u. Iphigenia Taurisban. Vasárnap este: Csizmadia, mint kísértet (b. 201. sz.)

* Szoyer Ilonka vendégjátéka. A színházi fináncpolitika kezd csütörtököt mondani. Az ötven százalékkal fölemelt helyárák nem bírnak már csalogató vonzerővel; a közönség inkább szivja a jó tavaszi levegőt, minthsem beüljön abba a színházba, melyből következetesen és céltudatosan kiűzték az igazi művészetet, melyben bénán bolyong Thalia, mert az aranyos trónusba Mercurt ültették bele.

Mindebből pedig azt a sajnálatos körülményt konstatálhattuk tegnap este, hogy a páholyok üresen maradtak, a földszinti padsorokban is alig helyezkedett el egy néhány ember és így voltaképpen Szoyer Ilonka nagyon ferde gondolatokat táplálhat a kolozsvári közönségről. Pedig a művésznő tegnapi szereplése valóban megérdemelte volna, hogy többen érdeklődjenek fellépése iránt, sőt zsufolásig telt háznak kellett volna köszönteni első fellépé alkalmával. Annyi bizonyos, hogy akik jelen voltak, igaz gyönyörűséget találtak, Angol asszonynak, ebben a leányában. Elragadó kedvességgel és közvetlenséggel játszott a meg szerepét Szoyer Ilonka, és természetesen az énekművészet terén aratótt nagy és szép diadalt.

A kis közönség lelkesen ünnepelte a művésznőt. A II. felvonásban énekelte betéjtével viharos tetszés nyilvánítással honorálta a közönség előadását és ettől fogva az előbb még kissé fagyos fogadtatás is átváltozott, meleg, szívélyes üdvözlőt és hódolattá a művésznő pompás játékkáért és énekéért.

A többi szereplőket volt alkalmunk méltányolni már a mult héten, a midőn szintén ez az operette került színpadra. Szabó Mariska, Kassai, Vécsei Géza és Hunfi játszották a darab főszerepeit, elég szép sikerrel.

* Elmaradó ifjusági előadás. A vasárnap délutánra hirdetett ifjusági előadás, »Iphigenia Taurisban« a középiskolai vizsgálatok miatt elmarad s már csak az őszi szezonban épülhet belőle az ifjuság.

Táviratok

—Fővárosi és vidéki tudósítóinktól.

A szabadelvűpárt bomlóféiben.

Budapest, május 11. (érk. 11 ó.) A »Magyar Szó« szenzációs leleplezéseket közöl a szabadelvűpárt már hirhetté vált »egységéről«. Az illető lap szerint a párt a különféle felfogások szerint három csoportra oszlik.

Az első csoport a »Nemzeti Kaszinó« tagjai, a kik *kárhoztatják a párt passzívítását* és minden áron a legmesszebbmenő harcot kívánják az obstrukcióval szemben.

A másik csoport a nemzeti pártiaké, a kik a kibőjtölés és a passzívítás mellett kardoskodnak. Végül egy frakció Feilitzsch Arthur báró vezetése alatt elégedetlenkedik a mai viszonyokkal és határozottan követeli a nemzeti vívmányokat.

A »Magyar Szó« egyik munkatársa kérdést intézett egy a harmadik frakcióhoz tartozó képviselőhöz, hogy igaz-e a dolog? A képviselő azt felelte, hogy a hírek igazak. Őket több szempont vezeti. Az első és legfőbb, hogy az ex-lexből kimeneküljenek. Követelik az engedményeket, hogy az ellenzék leszereljen.

Az illető képviselő értekezett több függetlenségi képviselővel és kijelentette, hogy sem a Széll, sem az utána következő kormány nem boldogulhat az engedmények megadása nélkül. Ha az új kormány az ál-

taluk követelt nemzeti vívmányokat meg nem adja — levonják a konzervenciákat és átmennek az ellenzékhez.

Feilitzsch báró fellépése nagy konsternációt okozott és különösen a klerikálisokra hatott nagyon. Beszélik, hogy a mozgalom sikerülése esetén kivonulnak a pártból.

Arra az esetre, ha a korona nem enged — a mi előre látható — az ellenzékkel eszményileg szövetkezve ráveszik a jogos nemzeti követelések teljesítésére.

Meglepő tordulatok várhatók a politikai életben.

Uj püspökök.

Budapest, május 11. (érk. 10 ó.) A »Magyar Memzet« írja: Befejezett tény Szeremeságyának nagyvárad i. kath.; Radunak nagyvárad i. gör. kath. és Hosszunak lugasi g. kath. püspökökké való kinevezése. A hivatalos lap legközelebbt száma hozni fog az ide vonatkozó királyi kéziratot.

Ferdinánd fejedelem és királyunk.

Budapest, má. 11. (érk. 11 ó.) Berlinből jelentik: Itt el van terjedve a hir, hogy Ferdinánd bolgár fejedelem kihallgatást kért Ferencz József király és császártól, de viszsza utasították azzal a kifogással, hogy a felség Budapestre utazik.

Bizalmatlanság Nősz Gyulának

Budapest, május 11. (érk. 11 ó.) Nősz Gyulának, a szabadelvűpárt kilépett tagjának választói egy része bizalmatlanságot szavazott.

Lujza főhercegnő állapota.

Budapest, május 11. (érk. 10 ó.) Lindauból jelentik, hogy a főhercegnő állapota lebetegedése óta nem javult. A főhercegnő roppant gyöngé és renki-ki-ki-ki gondos ápolásra van szüksége, hogy felépüljön. Az újszülött csecsemő egészségi állapota sem kielégítő.

A diákkongresszus.

Budapest, máj. 11. (érk. 12. ó.) Ma volt az országos diákkongresszus első napja. A diákok a városháza dísztermében gyűltek össze. A kormányt Zsilinszky Mihály államtitkár képviseli.

Kéll Károly dr. egyetemi rektor az egyetemi tanács; Rózsavölgyi alpogármester a főváros nevében üdvözölte a fiatalágot. Ezután Holló Lajos orsz. képviselő mondott beszédet, amelyet Majláth József gróf értekezése követett.

Műbizalom.

Budapest, máj. 11. (érk. 12 ó.) Ide érkezett tudósítások szerint Sáros, Trencsén és Borsód vármegyei törvényhatóságai bizalmat szavaztak a kormánynak és elitették az obstrukciót.

Ferdinánd fejedelem halálra ítélve.

Budapest, máj. 11. (érk. 11. ó.) Szófiából jelentik: A macedón komité Ferdinánd fejedelemet halálra ítélte. Az ítélet a fejedelemmel közölték.

Horvát zavarok.

Zágráb, május 11. (érk. 11 ó.) Bródban, Jusákon, Czirkveniczán nagy arányu tüntetések folytak le. A helyzet igen komoly. Kaposvárról és Laibachból katonai erősítések indultak a három helyre.

Pécsett külön vonat áll rendelkezésre, hogy két század katona bármikor indulhasson.

Itt el van terjedve a hir, hogy a vasuti állomást légbe akarják röpíteni dinamittal.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy óra 2 korona
Negyed évre 6
Félévre 12

UJSÁG.

szerkesztősége és kiadóhivatala Kolozsvárt, Egyetem-utca.

REGÉNY

A halott szerelme

— Regény. —

Irta : Gersdorf A.

Fordította: Zentai Leó.

I. FEJEZET. (4.)

Egy asszony.

— Bűh! ? Az a kedves, szegény, a zenéért bolonduló Bűh, az az ideális művészlélek kényszerítette volna hűgát, hogy ahöz az öreg zsidóhoz menjen férjhez? ez lehetetlen.

— De hiszen, Istenem, régen ki van keresztelekdeve.

Sempach báró nevetett.

— Hiszen, ha már ez sem lett volna, nem mehetett volna olyan simán a dolog a szép hölgy kívánsága szerint; bár a legrosszabb esetben talán áttérhetett volna a zsidó hitre. Azonban, biztosítalak anyám, hogy talány ide, talány oda, de én bizony már régen nem töröm azon a fejemet, hogy miért ment Meyerné asszony Meyer urhoz férjhez.

Sempach bárónő látva, hogy fiánál ismét visszatér az ős-humor — mosolyogva válaszolt.

— Ha szegény és közönséges gondolkozásu volna — érteném eljárását. Vagy talán az is? Nem; nem lehet az; ennyire nem lehet egy emberben tévedni — mondta Sempach báró halkan.

— Tisztességes ember, de egy öreg zsidó — mondta büszkén a fiatal arisztokrata, mikor arról az emberről volt szó, aki felette előnyben részesült.

Meyer Jakab pedig ezzel szemben néha napján kiszokta jelenteni, hogy ő keresztény. Ez a kijelentés azonban nem a valláscserét jelentette a galambbész, szelid tekintetű embernél, hanem a legszentebb vallomást.

Nagyon gazdag volt; birta az összes környékbeli családok bizalmát, mint bankár és bankháza a legnagyobb forgalomnak örvendett.

Igen, ő nagyon gazdag volt és 60 éve dacára is nőül vette Bűh Janka báronesszt, a kit hiába kíséreltek megnyerni a környék legszeretreméltóbb garavallérjai is.

Feleségét eléggé szépné tartották, hogy érdemesnek tartásák érte küzdeni.

A társaságnak mindig csak passzív ékessége volt; nagyon ritkán szólított meg valakit s gyakran megtörtént, hogy elfoglalt helyét az egész estén át nem hagyta el. A böcs püspök egy alkalommal így jellemezte:

— Modorában érdekes, mint a nagyon beárnyékoló kép és inkább csak ismerői s nem az egész társaság érték meg. Tudomást vett a kijelentésről s bár abban senmi sériő sem volt — fáradságot vett magának a tisztelendő urat és „ismerőjét“ állandóan kerülni a társaságban.

A holdvilágos éjjelen, a jegenyék karcos árnyékával kísértetiesessé tett uton Attenberg előtt hajtott haza kocsijával Meyer Jakab neje kíséretében.

Ősz szemöldökei alól elevenen villogtak ki Meyer szemei. Mellette tilt felesége. Fején fehér schwabl volt, a melynek csücskei arcába belőgtak s annak, feltűnő módon beesett szeméivel beteges kinézetűt kölcsönöztek — csengő hangja azonban fényesen rácsófolta, a mikor férje meg szólította:

— Nyugtalan vagy, kedves férjem?

— Igen. Be kell vallanom.

— Fivéremre gondolsz?

— Hogy kitaláltad — arra mutat, miszerint te is osztod aggodalmait.

— Igen — válaszolta az asszony vonatottan — szörnyűség, hogy Sandy ilyen borzasztó helyzetben van. Megmosolyogják és észrevettem, hogy némelyek vizsgálódva tekintenek rá.

— Tisztelik s becsülik, a mi engem aggaszt, az a visszás helyzet, a melybe magát sodorta. Ő, a ki csupa szív, csupa lélek....

— Karakter? kérdezte csodálkozva az asszony.

— Nos... az éppen nem. Hanem ezt sem lehet egészen megtagadni tőle, Aranka. Kár, hogy ő, a ki olyan jó családapa, olyan jó férj lehetne, egy ferde felfogástól vezelve, művész életet akar folytatni.

— Családi betegség, Jakab. Mi egyáltalán nem tudunk a rendes uton maradni. A mellék utak, a melyeknek tekervényeit nem láthatjuk, vonzanak.

(Polyt köv.)

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

B. K. J. A kolozsvári Rákóczi-ünnep e hó 24-én fog megtartatni.

Egy ünnepi pornyoló. Bármily készséggel állunk is minden közügyben a publikum szolgálatára, mindamellett, névtelen levelek kapasan beérkezett panaszokat figyelmen kívül kell hagynunk. Annnyit föltétlenül konstatálunk e helyütt, hogy bizony a tegnapi nép-ünnepély alkalmával botrányos nagy volt oda-künn a sétatéren a por!

Felelős szerkesztő:

Dr. PAPP JÓZSEF.

Laptulajdonos:

GOMBOS FERENCZ.

MEGNYILT!

Béni Sándor

MEGNYILT!

férfi ruha és szabó-üzlete a Városháza épületében.

Dus raktár honi gyapju-ooo szövetekben. ooo Gyermekruha-különlegességek.

oo Mérték utáni megrendelések oo kitűnő szabással! o o o o eszközöltetnek. o o o o

1494-1903.
tkvi. sz.

Árverési hirdetmény kivonat.

A bánffy-hunyadi kir. járásbíró, mint tkvi. hatóság köz-
hírré teszi, hogy Fehér Márton bánffy-hunyadi lakos végrehaj-
tatónak Hajdu Flóriáné Lung Anna nagysebesei lakos végrehaj-
tatónak elleni végrehajtási ügyében 18 kor. 60 fillér tőke és jár.
felhajtása céljából a bánffy-hunyadi kir. járásbíró területe-
n levő, a nagysebesei 106. sz. tkvben A I. 1-5, 7, 9, 10 rendsz.
33, 4, 490, 679, 695, 696, 697, 698, 699, 703, 2416, 2236, 2237.
hrsz. és + 1 rszám 87, 88, 89, 90 hrsz. ingatlanokból a Hajdu
Flóriáné szül. Lung Anna B. 1. sorszám alatti 1/4 rész jutalé-
kára 570 kor. kikiáltási árban, a 135 sz. tkvben A I. 1, 2, 4.
rszám 491, 493, 494, 496, 683, 684, 685, 686, 687 hrsz. inga-
lanokból a végrehajtást szenvedett B. 3. sorszám alatti 1/8 rész
jutalékára, 259 korona kikiáltási árban a 233. sz. tkvben A I.
1, 2 rszám 1490/1, 1491/2, 1491/3, 1476, 1477 hrsz. ingatlanokból
a Hajdu Flóriáné Lung Anna tulajdonát képezett, jelenleg azon-
ban Lung György és Luki és neje Dumitru Paraszkia tulajdonát
bejegyeztetett 1/4 rész jutalékára 15 kor. kikiáltási árban, a 272 sz.
tkvben A I. 1, 2 rszám 1248, 1249, 2480 hrsz. ingatlanokból a
B. 5. sorszám alatti Lung Anna Hajdu Flóriáné 1/8 rész jutalé-
kára 276 korona kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy
a fennebb megjelölt ingatlanok az 1903. évi aug. hó 5-ik
napján d. e. 10 órakor Nagy-Sebes községben a községháza-
nál megtartandó árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is
el fognak adni.

Árverési szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának
10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában jel-
zett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 33/3.
sz. a. kelti gy. min. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes
értékpapírral kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz.
170. § értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelye-
zéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbíró, mint tkvi. hatóság.
Bánffy-Hunyadon, 1903. április hó 4.

Tolvaly,
kir. albiró.

86-1903.
végsh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a
értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a Kolozsvár városi kir.
törvényszéknek 1902. évi 5614. számú végzése következtében
dr. Sipos Gábor ügyvéd által képviselt, a Kolozsvármegyei takar-
ékpénztár javára Daskal Mari, Samu Salamon Moricz és
Sámuel ellen 500 kor. s járművel erejéig 1902. évi június hó
9-én fogantatott költési végrehajtás után lefoglalt 1235 kor.
becsült követelőző ingóságok u. m.: házbeli butor, szarvasmarhák,
juhok stb. nyilvános árverésen eladnak.

Mely árverésnek a Kolozsvár vidéki kir. járásbíró 1903.
évi V. 123/5. számú végzése folytán 341 K. 80 f. tőkekövetelés,
ennek 1902. évi november hó 13-ik napjától 120 f. kamatai,
váltódi és eddig összesen 13 K. 25 fill.-ben bírólag már megál-
lapított költségek erejéig Solyomkón, adós lakásán és a Babun
községében lefoglalt ingókra a községházában leendő eszközölésére
1903. évi május hó 13-ik napjának délelőtti 11
óraja határidőül kitélik és ahhoz a venni szándékozók ezen-
nel oly megjelöléssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok
ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-ai ér-
telmeben készpénz fizetés mellett a legelőbbet ígérőnek, szükség
esetén becsárón alul is el fognak adni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le és
felül foglaltatják, azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen ár-
verés az 1881. évi LX. t. cz. 120. § értelmében ezek javára is
elrendeltek.

Kelt Kolozsvárt, 1903. évi április hó 14-ik napján.

Piger János,
kir. bir. végrehajtó.

Sz.: 1798/1903.
tkvi.

Árverési hirdetmény kivonat.

A bánffy-hunyadi kir. járásbíró, mint tkvi. hatóság köz-
hírré teszi, hogy Rotschild Ignác bánffy-hunyadi lakos végre-
hajtatónak, Popján Togyer kajli meregyő lakos végrehaj-
tatónak elleni végrehajtási ügyében 260 kor. tőke és jár. fel-
hajtása céljából a bánffy-hunyadi kir. járásbíró területe-
n levő, a meregyői 331 sz. tkvben A I. 1-3, 5-7, 9-22. rszám 1024,
2167, 2746, 2747, 2748, 2770, 2823, 2955, 3232, 3717, 3720, 3721,
3875, 3938, 4095, 4183, 4241, 4255, 5187, 5188, 5407, 5421, 6118,
6240, 6243, 6244, hrsz. alatt foglalt végrehajtást szenvedő
Popján Togyer kajli tulajdonából Mátyás Ferenczre átment
ingatlanokból 1/2 rész jutalékára 447 korona, a 332. sz. tkvben
A I. 1-3 rsz. 302/2, 303/1, 5226/1, 5538/1. hrsz. a foglalt Pop-
ján Togyer kajli tulajdonából Mátyás Ferenczre átment egész
ingatlanra 448 korona, a 333 sz. tkvben A I. 1 rszám 4093
hrsz. a ugyancsak Mátyás Ferenczre átment egész ingatlanra
17 korona, az 519. számú tkvben A I. 1 rsz. 2761/1.
hrsz. a foglalt egész ingatlanra, tehát a Mátyás Ferencz tulaj-
donába átment B. 14. a. jutalekon kívül Csurtin Togyer Todorik,
Has György Porku és neje Pópa Mária, Csurtin Togyer Todorik,
Bok Mária Lúka Togyer, Csurtin Togyer Öncz, az Oni Gyurki
jutalékára is az 1881. LX. t. cz. 156. §. a pontja értelmében
17 korona és az 520. sz. tkvben A I. 1 rsz. 2949/2. hrsz. a
foglalt és Mátyás Ferencz tulajdonába átment egész ingatlanra
24 koronában ezenel megállapított kikiáltási árban, a 342. sz.
tkvben C. 5, 6 alatt Csurtin Togyer a Togyeriki és Csurtin
Vurvára javára az A I. rend. 302/2 és 303/2 hrsz. a. beltelekre
bekezeleztetett átfogóigényli hasznélvezeti jogának sérelme nélkül
az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az
1903. évi július hó 29-ik napján d. e. 10 órakor
Meregyő községben a községházánál megtartandó árverésen a
megállapított kikiáltási áron alul is el fognak adni.

Árverési szándékozók tartoznak az ingatlant becsárának
10%-át bánatpénzzel készpénzben, vagy az 1881. évi LX.
t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi
november 1-én 33/3. sz. a. kelti gy. min. rendelet 8. §-
ban kijelölt óvadékképes értékpapírral a kiküldött kezéhez let-
tenni, vagy az 1881. LX. t. cz. 170. § értelmében a bánat-
pénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű
elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbíró, mint tkvi. hatóság.
Bánffy-Hunyadon, 1903. évi április 24.

Tolvaly,
kir. albiró.

Faeladási hirdetmény.

A m.-valkói volt úrbéresek tulajdonát ké-
pező fenyő-erdőnek 30,796 méterre becsült
fatömege f. évi május hó 17-én d. e.
10 órakor Magyar-Valkón, a volt úrbéresek
hivatalos helyiségében, a legtöbbet ígérőnek
fog adni, nyilvános szóbeli árverésen.

Becsérték 50,000 kor.
Bánatpénz 5,000 kor.

Árverési feltételek a hivatalos órák alatt
a bánffy-hunyadi m. kir. járási erdőgondnok-
ságnál megtekinthetők.

Magyar-Valkón, 1903. május hó 3-án.

M.-Valkói v. urb. birtokosság.

Miháltz Ákos,
v. urb. elnök.

Az ERDÉLYRÉSZI gépész és gépkezelő

EGYESÜLET

tisztelettel értesíti a
gazda és géptulajdonos
urakat, hogy vizsgázott
gépészek állandóan ren-
delkezésére állanak. o

Kolozsvár, Berde Mózes-utca 5.

— OTVEN ÉVI SIKER! —

Eszéki arczenőcs

és eszéki Szalvator-szappan
eltávolítja a szeplőt, májfoltot és a bőr
összes tisztáltságát. Valódi csakis a

Dienes J. C. „Szalvator“ gyógytárából.

Eszéken, felsőváros.

1 tégely 70 fill. és 1 korona.
1 drb. Szalvator-szappan 1 kor.
1 tégely kézi paszta 1 K. 20 f.
Lyoni rizspor kis doboz 1 K.
nagy doboz 2 kor.
Ezen cikkek mentek minden
árlalmas alkatesektől és
megfelelnek tökéletesen a
71.011 számú B. m. rende-
letnek. o o o

Maculatur papír

egész ivben, csomagolásra igen alkalmas kilon-
ként 20 fillér, métermázsa vételnél 15 korona.
Felvilágosítást ad a kiadóhivatal.

Haszonbéri hirdetés.

Maros-Torda megyében,
Maros-Vásárhelytől három
kilométer távolságban,
x országot mellett fekvő x

gróf Toldalagi nővérek

tulajdonát képező, több mint
900 holdas egerszegi birtok
szőlőkkel együtt KIADÓ!

1904. évi február 1-től több
évre haszonbérbe kiadó.

Szép uri lakház kerttel és gazda-
sági épületekkel jó állapotban
vannak. — Bővebb felvilágosi-
tást ad és a birtokot bármikor
o o o megmutatja o o o

Máriaffi Lajos

Maros-Szent-György.

Posta és vasúti állomás Maros-Vásárhely.

ÜZLET ÁTVÉTELE!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség
igen becses tudomására hozni, hogy

Negedüs Ferencz

apósomtól

Egyetem-utca 1. szám alatt levő

o czipész üzletet átvettem o

és hogy azt a mai naptól kezdve saját nevem
alatt tovább fogom folytatni.

Igyekezni fogok, hogy igen becses meg-
rendelőim eppen úgy, mint apósommal, velem
is meglegyenek elégedve és elvem az lesz, hogy
mindig pontosan megfelelek a belém helyezett
bizalomnak.

Midőn ezt a nagyérdemű közönség igen
becses tudomására hozom, egyuttal kérem,
tartsák meg üzletemmel szemben azt a jóindu-
latot, melyet eddig ezen üzlet iránt tanusítottak,
mivel szaképzettségemmel fogva igyekeznem
fogok, hogy a mai igényeknek minden tekin-
tetben a legpontosabban megfelelek.

A nagyérdemű közönség igen becses párt-
fogását kérve, maradok

teljes tisztelettel

Kernács Mátyás
czipész-mester.

2433 6-15

Nyomatott: Gombos F. Lyceum-könyvnyomdájában Kolozsvárt.

Melyik a legkedveltebb ásványvíz? A felső-rákosi (Mária forrás)

Mátyás király gyógyasvanyviz!

De igazolt is, mert úgy üdítő hatásra (borral), mint gyógyhatásra
az összes itt ismert vizeket jóval felülmúlja. Azonkívül 40%-al olcsóbb,
mint a többi vizek, a mi nem megvetendő, mert csupán egy üveg napi
fogyasztásnál is 30 koronát kiteszen az árkülönbözet egy évben.
Csak azért olyan olcsó, mert a helybeli főraktáros egyszersmind a forrás
bérloje is. — A gyógyhatásra prof. Karányi, prof. Purjesz, prof. Kuthy
uraktól kitűnő bizonyítvány áll rendelkezésre. — Főraktár a forrásbérlo

Hirsch Adolf czégnél (Hid-utca)

kapható minden jobb fűszerkereskedésben és étte-
remben, s hol nem, követeljük saját érdekünkben.

Mélt. dr. Korányi Frigyes főrendiházi tag
ur, a budapesti m. kir. egyetem hírneves bel-
gyógyászati tanárának bizonyítványa.

A felső-rákosi „MÁRIA” forrás ásványvizét
a vezeték alatti egyetemi belgyógyászati kóro-
dán, valamint a magán gyakorlatban sokszorosan
rendeltem — a gyomor és légcsőszervek
hurutos bántalmaiban, vesebajokban, fő-
leg pedig vészerősség és ezzel összekötött
idegbajokban szenvedő betegeknek mindazon
előnyös hatással, melyet a legjobb föld-
des vasas ásványvizek nyújtanak.

Gazdag szénsav tartalmánál és kellemes frís-
sítő ízénél fogva kedvezően befolyásolja
az étvágyat és az emésztést. A rendelke-
ző 2407 8-100 Dr. Purjesz Zsigmond s. k.

Mélt. dr. Purjesz Zsigmond udvari tanácsos
ur, a kolozsvári Ferencz József egyetem hírneves
belgyógyászati tanárának bizonyítványa.
Alulírott a felső-rákosi „MÁRIA” forrás
vizét, kedvező vegyi összetételénél fogva,
nem csupán kellemes élvezeti italknak
tartom, hanem igen jó sikerrel alkalmaztam
azt egy a legkülönbözőbb eredetű vér-
szerősség — mint az emésztő és légcső
szervek hurutos bántalmi ellen.

Kolozsvár, 1903. jan. 23.
2407 8-100 Dr. Purjesz Zsigmond s. k.

HERMANN E. Kolozsvár, Egyetem u. 6. (Vikol-féle ház.)

Ajánlom nagy választékban levő családi varrógé-
peimet, u. m.: amerikai Wheler & Wilson, Mani-
facturing Co. New-York, Singer, Karikahajós és Vib-
rating, melyek himző készülékek vannak ellátva és a varrás-
nál a legfinomabb hatástól a legvagyabb szövetig is hasz-
nálnak, ugyancsak raktáron tartok legjobb, erős, iparosok
résére való varrógépeket, úgy mint a híres amerikai
Wheler & Wilson D. 12. eredeti Hove C., Minerva
C. Karikahajós, Central Bobin, Cylinder stb. stb.,
czipészek, csizmadíák, szabók, szígyártók, katonaság ré-
szére. — A varrógépeim gyorshajításuk és tartósak, ugyany-
nyira, hogy bármelyik gépet 10 évi felelősséget vállalok.
Varrógép és kerékpár alkatrészek kaphatók. Ja-
vításokat gyorsan és olcsón eszközök. — A varrógépek
kezezőnyes heti vagy havi részletfizetés mellett is vásá-
rolhatók.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kéri
Hermann E.
varrógép nagyraktáros, Egyetem-u. 6.

2290 26-*

Telefon 439. szám.

Az 1896-iki országos ki-
állítás alkalmával kitüntetve!

Telefon 439. szám.

Séber Gyula

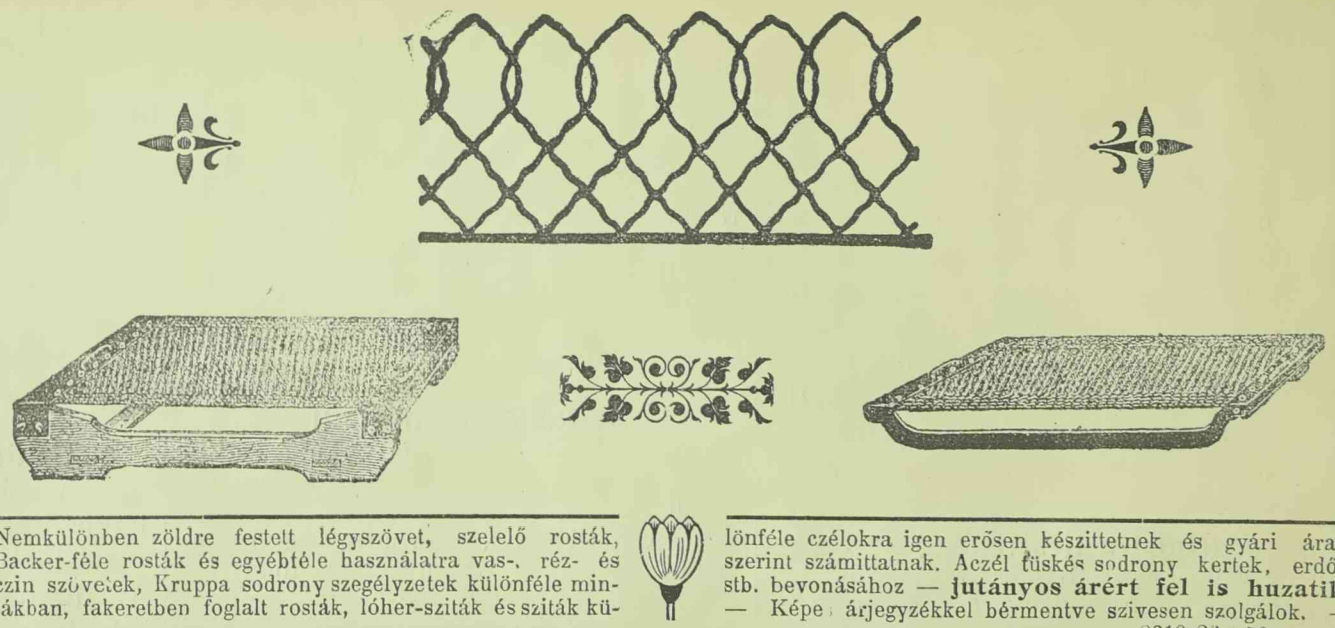
első erdélyi sodrony-
szövetfonat, kerítés
és ruganyos acél so-
drony ágybetétek gyára

gépfontait, dísz-keri-
téseit és díszkapuit

Olcsó kerítések!

Ajánlja minden e szakmába vágó
munkát, egymint: kerék, er-
dők, vadaskertek, szőlők, sirhe-
lyek stb. b-kerítéséhez

Kolozsvárt, Egyetem-utca 12 sz.

Nemkülönbön zoldre festett légszövet, szelelő rosták,
Backer-féle rosták és egyébféle használatra vas-, réz- és
czin szövetek, Kruppa sodrony szegélyzetek különféle min-
táiban, fakteretben foglalt rosták, löher-szíták és szíták kü-

lönféle cizlokra igen erősen készítettnek és gyári árak
szerint számítottak. Acél fűskés sodrony kerék, erdők
stb. bevonásához — jutányos árért fel is huzatlik
— Képe: árjegyzékkel bérmentve szívesen szolgállok.
2310 22-50

Telefonszám 266.

PÁRTOLJUK

Telefonszám 266.

HAZAI IPART!

Székített szappan a Kolozs-
vart készülő Heinrich-féle

Szt.-László fertőtlenítő
pipere o o szappan.

Ezt nem a magyar ipartermék iránt való elnézés-
sel és hazafias kötelességből kell vásárolni, hanem
a magunk jóvoltáért. Mert a bőr tisztasága az egész-
ség halhatós fentartója. Már pedig a Szt.-László
szappanról egyetemenk általános körnál
intézetben végeztet és a külföldi iroda-
lomban is méltányos tudományos vizsgá-
latok kiderítették, hogy a kézhez tapadó
leggyilkosabb baktériumot is megöli. o o
Az ugyanabban a gyárban készülő egyéb pipere-
ásvány és gyógyszerzappanok szintén a legkínálóbb
minőségűek, enyhe és biztos hatásúak, a miről ha-
zai orvos-tanáraink számos kitűnő bizonyít-
ványa tanusodik.

- Arak darabonként:
1. Szt.-László fertőtlenítő pipere-szappan. . . 70 fillér.
 2. Nautilis szappan, gyöngéd bőr tisztítá-
sára való enyhe szappan. 40 »
 3. Irodai szappan, hivatalok és irodák
számára 30 »
 4. Valódi higiénia szappan, leghatásosabb
tisztító szappan munkásoknak . . . 24 »
 5. Ásvány szappan, közönséges mosásra
hideg vízzel 20 »
 6. Kövér gyógyszerzappan (gyermeknek frusz-
tésére). Borax, kén, kátrány, csero-
lin gyógyszerzappanok 70 »

Gyár: Kolozsvárt,
Monostori-ut 45.

A szappanok belajstromozott védjegy-
gel kerülnek forgalomba és csak
aktör valódiak, ha a gyár védjegye
és teljes egészében: Kolozsvári
(Heinrich József) ásvány-és gyógy-
szappan-gyár Macha G. betéti
társaság van rajtuk.

Kapható Kolozsvárt minden gyógyszer-
tárban és a következő kereskedésekben:
Gergely Ferencz utoda, Burger Frigyes gyógyru-
zólat, Sándor Ágoston és Társa, Deutsch M. mű-
szerész, Veress László, Weinstein Sámuel, Haraszi
Jenő, Hirschfeld Sándor, Barsany Manó, Csiky Mi-
hály, Vig Sándor, Béni István, Juhos László, Kasz-
ner Ignác, Herczeg Albert, Oláh Rudolf, Péter-
Mór, Fisch Jenő, Schuller Lajos, Szász Lőrincz,
Weber János, Szele Márton, Jenei Lajos, Kónya
Sándor, Munzát Manó, ifj. Gráf Lőrincz, Schuster
Emil, Kovács P. Fiai, Benke Dezső, Fuhrmann Ká-
roly, Kövendi Károly, Reichelt Mihály, Adi László,
Bréver János, Rosenzweig Antal, Stannó Ede és
Csirják Károly, Szilinszky Antal, Boskovics József,
Havas László, Flóra Gyula, Baktai I., Jakobi Lajos,
Wertheimer Vilmos, Somlyai László, Segesvári és
társa, Moldován János, Pap László, Lakatos József,
Weber Frigyes urak üzletében. o o o o o

2327 10-53
A betéti társaság
igazgatósága.